

Selvstændige beskattes hårdere end lønmodtagere

Iværksættere og selvstændige beskattes hårdere end lønmodtagere – uanset om de driver deres virksomhed som et aktie- eller personligt selskab. Særligt hårdt beskattes iværksættere og selvstændige med et personligt ejet selskab, som er den virksomhedstype, der er flest af i Danmark.

Produktivitetskommissionen påviste i 2012 en forskel i beskatningen af lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende. Nye beregninger viser, at der stadig er forskel i beskatningen – og forskellen bliver særligt markant, i takt med at iværksætterens formueindkomst fra afkast af investeringer i selskabet stiger.

De nye beregninger foretaget under samme forudsætninger og antagelser som ved produktivitetskommissionens regneeksempler viser, at der i dag er stor forskel i beskatningen, og at de selvstændige erhvervsdrivende beskattes hårdest. **Se tabel 1**

Tabel 1 Regneeksempler: Indkomst efter skat (inkl. kirkeskat) for lønmodtagere, selvstændige erhvervsdrivende og aktive ejere (2018-niveau efter indfasnet skattereform fra 2012)

Indkomsttyper før skat (kr.)			Samlet indkomst efter skat (kr.)		
			Lønmodtager	Aktiv ejer af aktieselskab	Selvstændig erhvervsdrivende (personligt ejet selskab)
Eksempel 0	Arbejdsindkomst:	350.000	242.973	241.643	241.977
	Nettoformue:	500.000			
	Formueafkast (5%):	25.000			
Eksempel 1	Arbejdsindkomst:	500.000	344.457	341.797	342.465
	Nettoformue:	1.000.000			
	Formueafkast (5%):	50.000			
TOPSKATTEGRÆNSE:		510.900			
Eksempel 2	Arbejdsindkomst:	800.000	510.973	504.665	498.755
	Nettoformue:	2.000.000			
	Formueafkast (5%):	100.000			
Eksempel 3	Arbejdsindkomst:	1.000.000	655.325	636.937	633.051
	Nettoformue:	4.000.000			
	Formueafkast (5%):	200.000			
Eksempel 4	Arbejdsindkomst:	1.000.000	827.285	772.657	772.069
	Nettoformue:	10.000.000			
	Formueafkast (5%):	500.000			

Anm: Beløbene, herunder indkomst og skatter, er opgjort i 2018-niveau, bortset fra kapitalafkastsatsen som er opgjort medio 2017, men ved skatteberegningen er anvendt de regler og satser, der vil gælde, når skattereformen fra 2012 er fuldt indfasnet i 2022. Beløbsgrænser fra skattereformen 2012 er omregnet til 2018-niveau ved en reguleringssats på 9,4 pct. Det er antaget, at de sammenlignelige personer har samme arbejdsindkomst og nettoformue, der giver det samme afkast på fem pct. før skat. Der er ikke taget højde for evt. skatteudskydelse, som vil reducere den effektive beskatning ved f.eks. brug af virksomhedsordning eller tilbageholdte aktieavancer, der først på et senere tidspunkt udbetales.

Kilde: Skatteministeriet og egne beregninger

Boks 1

Forudsætninger og antagelser for regneeksempler

1. For lønmodtagere og den aktive ejer tager arbejdsindkomsten form af løn, mens arbejdsindkomsten for den selvstændige udgør en del af virksomhedens overskud.
2. For lønmodtageren tager formueafkastet form af renteindtægter, mens for den selvstændige og den aktive ejer tager det form af overskud i virksomheden. Virksomhedsoverskuddet efter skat forudsættes udbetalt til ejerne.
3. Den selvstændige erhvervsdrivende forudsættes beskattet efter reglerne i virksomhedsskatteordningen

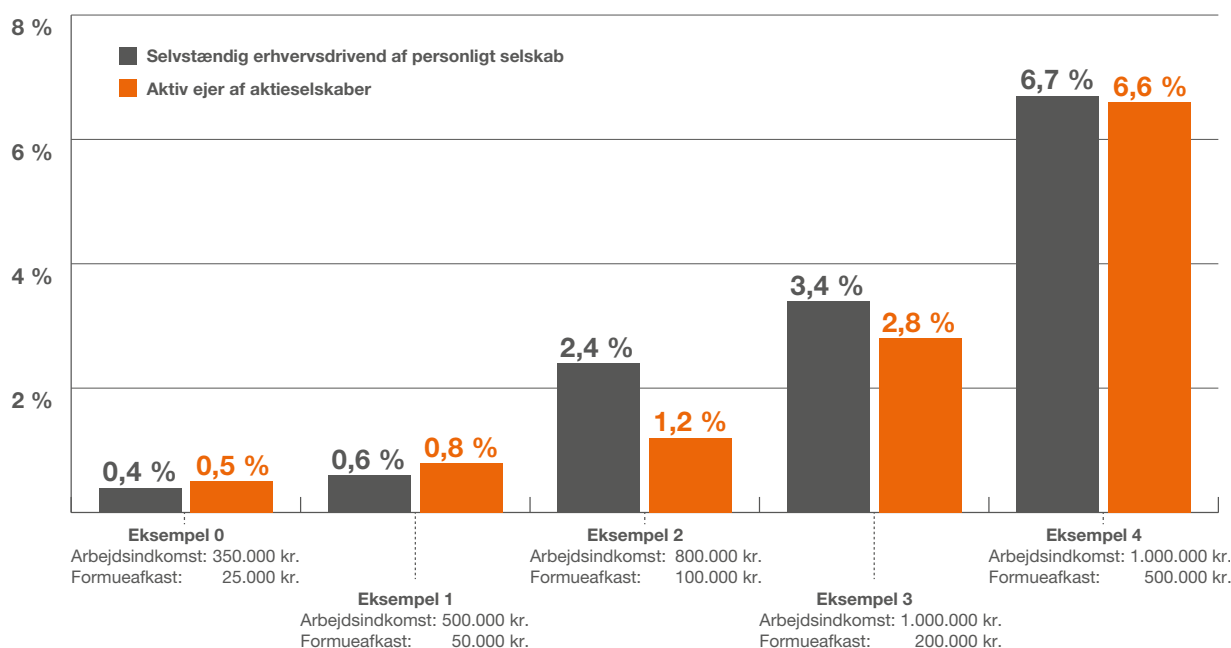
I 2012 undersøgte produktivitetskommissionen, hvordan erhvervsbeskatningen kan indrettes, så skattesystemet ikke unødigt hæmmer mulighederne for og tilskyndelsen til at foretage nye investeringer og drive iværksættervirksomhed¹. Kommissionen så på regneeksempler, der illustrerede henholdsvis selvstændige erhvervsdrivendes (personligt selskab), aktive ejeres (af aktieselskaber) og lønmodtageres disponible indkomst, når alle skatter på løn, virksomhedsoverskud, renter og aktieindkomst var betalt. **Se Boks 1**

I alle regneeksempler beskattes lønmodtageren lempeligst. I eksempel 2-4 har den selvstændige

erhvervsdrivende, der driver en personligt ejet virksomhed, den laveste indkomst efter skat, under forudsætning af den samme indkomst og formueafkast.

Både de selvstændige, der driver en personligt ejet virksomhed og et aktieselskab, beskattes især hårdere, når formueindkomsten har en vis størrelse, jf. figur 1. En lønmodtager har f.eks. en indkomst, der er over 6,5 pct. højere end en selvstændig, der driver en personligt ejet virksomhed, i tilfældet hvor arbejdsindkomsten udgør 1 mio. kr. og med et formueafkast på 0,5 mio. kr. **Se figur 1**

Figur 1 Lønmodtagerens indkomstgevinst (efter skat) i tilfælde med samme arbejdsindkomst og formueafkast (2018-niveau efter indfaset skattereform fra 2012)

Anm: Beløbene, herunder indkomst og skatter, er opgjort i 2018-niveau, bortset fra kapitalafkastsatsen som er opgjort medio 2017, men ved skatteberegningen er anvendt de regler og satser, der vil gælde, når skattereformen fra 2012 er fuldt indfaset i 2022. Beløbsgrænser fra skattereformen 2012 er omregnet til 2018-niveau ved en reguleringssats på 9,4 pct. Det er antaget, at de sammenlignelige personer har samme arbejdsindkomst og nettoformue, der giver det samme afkast på fem pct. før skat. Der er ikke taget højde for evt. skatteudskydelse, som vil reducere den effektive beskatning ved f.eks. brug af virksomhedsordning eller tilbageholdte aktieavance, der først på et senere tidspunkt udbetales.

Kilde: Skatteministeriet og egne beregninger

Boks 2

Virksomhedsskatteordningen (VSO)

VSO giver mulighed for, at en personligt ejet erhvervsvirksomhed bliver underkastet en beskatning, der minder om anparts- og aktieselskabers. Det indebærer:

1. En del af virksomhedens overskud beskattes som kapitalindkomst. Det betyder, at der skal betales arbejdsmarkedsbidrag af en mindre andel af selskabets overskud. Den del af virksomhedens overskud, der bliver beskattet som kapitalindkomst, beregnes som en fast procentdel (kapitalafkastsatsen) af virksomhedens aktiver med fradrag af gæld.
2. Den del af overskuddet, som ikke betragtes som kapitalindkomst, kan opspares i virksomheden. Af det opsparede beløb skal der kun betales en foreløbig skat på 22 pct. (2018). Opspartet overskud er en skattemæssig fordel, da beskatningen udskydes, og det vil give virksomheden en bedre likviditet.

Det opsparede overskud beskattes først, når det trækkes ud af virksomheden, og i den forbindelse godskrives den foreløbigt betalte skat.

Ved en nedgangsperiode med lav indtjening er det muligt at tilføje det opsparede overskud indtil topskattegrænsen. Det opsparede overskud sørger dermed for, at skatten, der skal betales, deles ud over flere år og derved opnås en skattefordel.

3. Renteudgifter kan fradrages ved opgørelsen af virksomhedens skattepligtige indkomst frem for kapitalindkomst. Det giver en højere fradragprocent, og lavere skattebetaling.

Ordningen er administrativ besværlig og vil i mange tilfælde kræve, at en revisor / skatterådgiver er tilknyttet virksomheden. Desuden kan det blive meget dyrt, hvis der på et tidspunkt er et ønske om at komme ud af VSO, da alt potentielt opsparede overskud beskattes på en gang.

I produktivitetskommissionens beregninger er fordelene ved punkt 2. og 3. ikke indregnet. Punkt 2. og 3. betyder, at brugen af virksomhedsordningen stadig kan være attraktiv, selvom den i visse tilfælde kan medføre en hårdere beskatning, end hvis den selvstændige blot blev beskattet efter personskatteloven.

Den primære forklaring på indkomstforskellen mellem lønmodtageren og den selvstændige er, at kapitalindkomst beskattes lavere end personlig indkomst, når indkomsten er over topskattegrænsen. Lønmodtageren får hele sit formueafkast beskattet som kapitalindkomst, da det er renteindtægter, hvorimod det for den selvstændige kun er den del af formueafkastet, der kan opspares i virksomhedsskatteordningen. Resten af den selvstændiges indkomst beskattes som personlig indkomst.

Der er dog andre fordele ved at bruge virksomhedsskatteordningen, som kan opveje den hårdere beskatning. **Se boks 2**

Den aktive ejer af et aktieselskab beskattes ligeledes markant hårdere end en lønmodtager med tilsvarende arbejds- og formueindkomst. Dette skyldes, at selskabsindkomst i Danmark dobbeltbeskattes. Det betyder, at der først skal betales selskabsskat af

selskabets overskud, og når det restende overskud udloddes som udbytte², skal der dernæst betales aktieindkomstskat.

Selskabsindkomst dobbeltbeskattes for at neutralisere, hvad der inden for skatteøkonomisk teori betegnes som 'hovedaktionærproblemet'. **Se boks 3**

I eksemplerne 0-1, hvor der ikke betales topskat, beskattes den aktive ejer af et aktieselskab hårdest. Det skyldes, at den samlede beskatning (selskabs- og udbyttebeskatning) af virksomhedsoverskuddet for den aktive ejer af et aktieselskab er højere, end tilfældet når den selvstændige erhvervsdrivende, der driver et personligt ejet selskab, ikke betaler topskat sin personlige indkomst.

Af **bilag 1** fremgår alle relevante og omtalte skattesatser og -beløbsgrænser.

Note 2: Eller når aktionæren realiserer den aktiekursgevinst, der opstår, hvis selskabet tilbageholder overskud.

Boks 3
Hovedaktionærproblemet

Hovedaktionærproblemet opstår i situationer, hvor en aktiv hovedaktionær med bestemte indflydelse kan afgøre, hvor stor en andel af selskabets afkast der skal:

1. udbetales som lønindkomst
2. udbetales som udbytte
3. tilbageholdes i selskabet (øge aktieværdien)

Hovedaktionæren vælger fordelingen ud fra den mest fordelagtige beskatningsform.

For at undgå skæve incitamenter er skattesystemet indrettet, så den øverste skattesats på aktieindkomst (42 pct.) er fastsat efter, der ikke kan opnås en skattemæssig fordel ved at omdanne lønindkomst fra selskabet til aktieudbytte eller -avance. Den samlede beskatning af selskab-sindkomst (på 54,8 pct.³ i 2018) svarer dermed næsten til den højeste marginalsattesats for personligindkomst (på 56,5 pct. i 2018), hvorved beslutningen om udbetaling af selskabets afkast som hhv. lønindkomst eller udbytte ikke afgøres som følge af beskatningen.

Et formueafkast på 3 pct.

Produktivitetskommissionens beregningsmetode fra 2014 med et formueafkast på 5 pct. vil kunne kritiseres for, at det kan være vanskeligt for lønmodta-

gere at opnå en sådan forrentning. Konklusionen er imidlertid den samme med et formueafkast på 3 pct.: Den selvstændige beskattes hårdere end lønmodtageren. **Se tabel 2**

Tabel 2 Regneeksempler: Indkomst efter skat (inkl. kirkeskat) med et formueafkast på 3 pct. (2018-niveau efter indfaset skattereform fra 2012)

Indkomsttyper før skat (kr.)			Samlet indkomst efter skat (kr.)		
			Lønmodtager	Aktiv ejer af aktieselskab	Selvstændig erhvervsdrivende (personligt ejet selskab)
Eksempel 0	Arbejdsindkomst:	350.000	236.747	235.949	236.249
	Nettoformue:	500.000			
	Formueafkast (3%):	15.000			
Eksempel 1	Arbejdsindkomst:	500.000	332.005	330.409	331.009
	Nettoformue:	1.000.000			
	Formueafkast (3%):	30.000			
TOPSKATTEGRÆNSE:		510.900			
Eksempel 2	Arbejdsindkomst:	800.000	488.045	485.654	481.348
	Nettoformue:	2.000.000			
	Formueafkast (3%):	60.000			
Eksempel 3	Arbejdsindkomst:	1.000.000	609.469	600.745	598.239
	Nettoformue:	4.000.000			
	Formueafkast (3%):	120.000			
Eksempel 4	Arbejdsindkomst:	1.000.000	712.645	682.177	685.037
	Nettoformue:	10.000.000			
	Formueafkast (3%):	300.000			

Anm: Beløbene, herunder indkomst og skatter, er opgjort i 2018-niveau, bortset fra kapitalafkastsatsen som er opgjort medio 2017, men ved skatberegningen er anvendt de regler og sats, der vil gælde, når skattereformen fra 2012 er fuldt indfaset i 2022. Beløbsgrænser fra skattereformen 2012 er omregnet til 2018-niveau ved en reguleringssats på 9,4 pct. Det er antaget, at de sammenlignelige personer har samme arbejdsindkomst og nettoformue, der giver det samme afkast på fem pct. før skat. Der er ikke taget højde for evt. skatteudskydelse, som vil reducere den effektive beskatning ved f.eks. brug af virksomhedsordning eller tilbageholdte aktieavancer, der først på et senere tidspunkt udbetales.

Kilde: Skatteministeriet og egne beregninger

Note 3: $(22 \text{ pct.} + (1 - 22 \text{ pct.}) \times 42 \text{ pct.}) = 54,8 \text{ pct.}$

Med et formueafkast på 3 pct. vil den aktive ejer i eksempel 4 have den laveste indkomst efter skat frem for den selvstændige. Det skyldes, at forholdet mellem hvor meget af den selvstændiges formueafkast, der er kapitalindkomst og arbejdsindkomst, ændrer sig. Når formueafkastet falder fra 5 pct. til 3 pct. vil det kun være i arbejdsindkomsten (som beskattes hårdst), da den del af formueafkastet, som er kapitalindkomst, afgøres af kapitalafkastsatsen i virksomhedsordningen, der i begyndelsen af 2018 er på 1 pct.

Sammenspillet mellem skattesystemets udformning og antallet af selvstændige erhvervsdrivende

Inden for den skatteøkonomiske teori er det kendt, at udformningen af skattesystemet har stor betydning for beslutningen om at være selvstændig erhvervsdrivende. Helt konkret påvirker den samlede marginalskattesats⁴ på selskabsindkomst, aktieudbytter og -kursgevinster i forhold til marginalskattesatsen på lønindkomst skatteydernes beslutning, om hvorvidt de vil arbejde som lønmodtager eller som selvstændi-

ge erhvervsdrivende - og den nuværende forskel har en negativ påvirkning på antallet af selvstændige. Den samlede beskatning af selskabsindkomst har desuden betydning for den selvstændiges valg af organisationsform – altså om virksomheden skal drives i selskabsform eller som et personligt ejet foretagende. En forskel i beskatningen kan betyde, at iværksætteren fravælger én selskabsform frem for en anden – også selvom den i mange henseender, fx administrative og formålstjenelige, bortset fra skattemæssige, kan være mest hensigtsmæssig.

Mulighed for skatteminimering i aktieselskaber

Ved produktivitetskommissionens beregninger er der ikke taget højde for, at den aktive ejer af et aktieselskab, i nogle tilfælde f.eks. hvis der ikke er andre medbestemmende aktionærer, har mulighed for at minimere beskatningen af den samlede indkomst. Den aktive ejer kan skatteminimere ved at fastsætte udbytteprocenten, så lønudbetalingen stopper ved topskattegrænsen og dermed lader resten af selskabsindkomsten være udbytte. Det vil betyde, at den aktive ejers disponible indkomst forøges.

Tabel 3 Regneeksempel: Skatteminimering og indkomstopptimering for den aktive ejer af et aktieselskab (2018-niveau efter indfasat skattereform fra 2012)

Indkomsttyper før skat (kr.)			Samlet indkomst efter skat (kr.)		
			Aktiv ejer af aktieselskab (tabel 1)	Skatteminimerende aktiv ejer af aktieselskab	Gevinst skatteminimering
Eksempel 0	Arbejdsindkomst:	350.000	241.643	241.728	85
	Nettoformue:	500.000			
	Formueafkast (5%):	25.000			
Eksempel 1	Arbejdsindkomst:	500.000	341.797	341.967	170
	Nettoformue:	1.000.000			
	Formueafkast (5%):	50.000			
TOPSKATTEGRÆNSE:		510.900			
Eksempel 2	Arbejdsindkomst:	800.000	504.665	508.883	4.218
	Nettoformue:	2.000.000			
	Formueafkast (5%):	100.000			
Eksempel 3	Arbejdsindkomst:	1.000.000	636.937	644.603	7.666
	Nettoformue:	4.000.000			
	Formueafkast (5%):	200.000			
Eksempel 4	Arbejdsindkomst:	1.000.000	772.657	780.323	7.666
	Nettoformue:	10.000.000			
	Formueafkast (5%):	500.000			

Anm: Den skatteminimerende aktive ejer får afkast udbetalt som lønindkomst nøjagtigt indtil topskattegrænsen. Resten af afkastet udbetales som aktieindkomst, der derved dobbeltbeskattes af selskabsindkomst og aktieindkomst. Beløbene, herunder indkomst og skatter, er opgjort i 2018-niveau, men ved skatteberegningen er anvendt de regler og satser, der vil gælde, når skattereformen fra 2012 er fuldt indfasat i 2022. Beløbsgrænser fra skattereformen 2012 er omregnet til 2018-niveau ved en reguleringssats på 9,4 pct. Der er ikke taget højde for evt. skatteudskydelser ved f.eks. tilbageholdte aktieavance, der først på et senere tidspunkt udbetales, og som vil reducere den effektive beskatning.

Kilde: Skatteministeriet og egne beregninger

Hvis den aktive ejer skatteminimerer, er det muligt inden for eksemplernes ramme at forøge indkomsten efter skat med helt op til 7.666 kr. - alt afhængigt af arbejds- og formueindkomsten. **Se tabel 3**

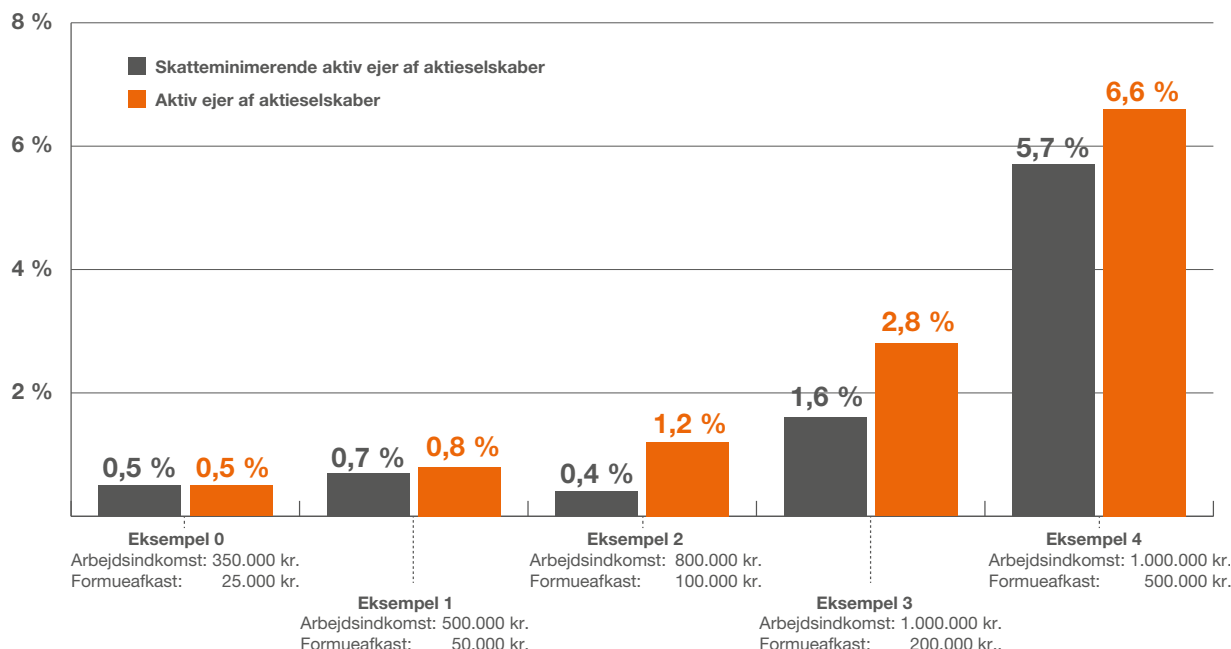
Indkomstgevinsten ved at skatteminimere er den samme for henholdsvis eksempel 3 og 4. Det skyldes, at der i eksemplerne er samme størrelse arbejdsindkomst, der omdannes til lavere beskattet udbytteindkomst, heraf skattebesparelsens størrelse.

I situationer, hvor indkomsten er under topskatte-

grænsen, er det skatteminimerende for den aktive ejer at få al indkomst udbetalt som lønindkomst. Uden topskat er den marginale beskatning af personlig indkomst nemlig lavere end dobbeltbeskatningen af aktieudbytte.

Men selvom en aktive ejer af et aktieselskab skatteminimerer, vil indkomsten efter skat stadig være lavere end en lønmodtager med samme arbejdsindkomst og formueafkast. Skatteminimeringen betyder dog, at forskellen i indkomsten mindskes, – specielt i de tilfælde hvor arbejdsindkomsten er over topskattegrænsen. **Se figur 2**

Figur 2 Lønmodtagerens indkomstgevinst (efter skat) i tilfælde med samme arbejdsindkomst og formueafkast (2018-niveau efter indfaset skattereform fra 2012)

Anm: Den skatteminimerende aktive ejer får afkast udbetalt som lønindkomst nøjagtigt indtil topskattegrænsen. Resten af afkastet udbetales som aktieindkomst, der derved dobbeltbeskattes af selskabsindkomst og aktieindkomst. Beløbene, herunder indkomst og skatter, er opgjort i 2018-niveau, men ved skatteberegningen er anvendt de regler og satser, der vil gælde, når skattereformen fra 2012 er fuldt indfaset i 2022. Beløbsgrænser fra skattereformen 2012 er omregnet til 2018-niveau ved en reguleringssats på 9,4 pct. Der er ikke taget højde for evt. skatteudskydelse ved f.eks. tilbageholdte aktieavance, der først på et senere tidspunkt udbetales, og som vil reducere den effektive beskatning.

Kilde: Skatteministeriet og egne beregninger

Bilag 1 Skattesatser og beløbsgrænser benyttet i regneeksempler

Skattesatser/Beløbsgrænser		Årsniveau
Satser:		
Arbejdsmarkedsbidrag	8 pct.	2018
Beskæftigelsesfradrag	10,65 pct.	Sats når skattereform 2012 er indfaset
Kommuneskat	24,91 pct.	2018
Kirkeskat	0,68 pct.	2018
Bundskat + sundhedsbidrag	11,15 pct.	2018
Sundhedsbidrag	1 pct.	2018
Topskat	15 pct.	2018
Nedslag i gennemsnitskommune i personlig indkomst	4 pct.	2018
Topskat, positiv nettokapitalindkomst	4,94 pct.	2018
Selskabsskat	22 pct.	2018
Aktieindkomst - lav sats	27 pct.	2018
Aktieindkomst - høj sats	42 pct.	2018
Kapitalafkastsats	1 pct.	Medio 2017
Reguleringsats fra 2010- til 2018-niveau	9,4 pct.	
Laveste marginalskatteprocent for positiv nettokapitalindkomst	37,8 pct.	2018
Højeste marginalskatteprocent for positiv nettokapitalindkomst	42,7 pct.	2018
Laveste marginalskatteprocent for personlig indkomst	40,2 pct.	2018
Højeste marginalskatteprocent for personlig indkomst	56,5 pct.	2018
Samlet beskatning af afkast fra investeringer i selskaber (=0,22+(1-0,22)*0,42)	54,8 pct.	2018
Grænser:		
Beskæftigelsesfradrag	34.100 kr.	Grænse når skattereform 2012 er indfaset, i 2010-niveau
Beskæftigelsesfradrag (benyttet)	37.400 kr.	Grænse når skattereform 2012 er indfaset, i 2018-niveau
Personfradrag	46.000 kr.	2018
Bundfradrag i topskat	467.000 kr.	Grænse når skattereform 2012 er indfaset, i 2010-niveau
Bundfradrag i topskat (benyttet)	510.900 kr.	Grænse når skattereform 2012 er indfaset, i 2018-niveau
Fradrag i topskat af kapitalindkomst	43.800 kr.	2018
Aktieindkomst - lav/høj sats	52.900 kr.	2018